

Om Anbringelse af sindssyge Forbrydere.

Af Dr. L. S. Meijer,
Overlæge ved Sindssygehospitalet i Deventer.*)

Spørgsmaalet om, hvorledes sindssyge Forbrydere skulle anbringes, har i mange Aar været diskuteret. Da de hyppig forvolde Uordener, holde Sindssygelægerne ikke af at have dem sammen med Anstaltens sædvanlige Befolkning. Man bør heller ikke tvinge hæderlige Patienter, der aldrig have begaaet nogen Misgerning, til at taale Selskab med Folk, der have et Liv i Forbrydelse bag sig. Og selv om den hæderlige Patient ikke altid føler Ubehagelighederne derved, lide til Gengæld hans paarørende haardt ved at vide ham daglig sammen med Forbrydere, der maaske have de skrækkeligste Ugerninger paa deres Samvittighed. Der-til kommer, at Anstaltens øvrige Patienter flygte for den sindssyge Forbryder og foragte ham saaledes, at han ofte er mere uheldig end i Fængsel sammen med sine Lige. Endelig er i de sidste Aar Systemet »aabne Døre« blevet fulgt i Behandlingen af de sindssyge, og det er blevet indrettet paa at give dem saa megen Frihed som muligt. Nær-værelsen af antisociale Elementer i Sindssygeanstalterne nøder imidlertid Lægerne til i alt for høj Grad at indskrænke dette System.

Paa den anden Side paastaa Strafanstaltscheferne, at

*) Rapport trykt til den 5. internationale Kongres for Kriminalantropologi, Amsterdam 1901. Oversat fra Fransk.

det er umuligt at opretholde Orden og Disciplin, naar der blandt Fangerne findes Individder, som ikke kunne straffes eller i hvert Fald ikke saa strengt som de andre Forbrydere. Det volder Ubehageligheder, som kun kunne undgaas ved at udskille disse Personer fra Fængslerne. I øvrigt er ogsaa det Princip, at en sindssyg skal udstaa Straf i en Strafanstalt, i aaben Modsigelse med Strafferettens Grundsatninger; efter Loven er det utilstedeligt at holde saadanne Personer i Fængsel. En afsindig bør i Egenskab af syg behandles i et Hospital, ikke i en Arrest.

Skønt der saaledes fra alle Sider klages over det Besvær, som de sindssyge Forbrydere volde, synes Problemet alligevel langt fra at være løst paa en tilfredsstillende Maade i alle Lande. Og det System, som følges i det ene Land og maa ske er brugbart der, behøver ikke at være det i et andet Land.

De Reformer, som foreslaas, ere følgende: 1. Penitentiære Hospitaler (»Invalidefængsler«), hvor ikke blot kronisk syge, men ogsaa sindssyge Forbrydere kunne modtages; 2. Særlige »Kriminalasyler«, udelukkende bestemte for sindssyge Forbrydere; 3. Særlige Afdelinger som Annekser til Fængslerne for saadanne Patienter; 4. Særlige Afdelinger i de bestaaende Sindssygeanstalter.

Om Værdien af »Invalidefængslerne« er der lidet at sige. Det engelske Fængselssystem har tilladt at anstille Forsøg af denne Art, medens dette vanskeligere har ladet sig gøre andet Sted. Hvor smuk den Tanke end er at skabe et mindre strengt Disciplinærsystem for Invalider i somatisk Henseende, gaar det dog ikke an at blande disse Personer med farlige sindssyge, som uden Tvivl vilde udøve en højst uheldig Indflydelse paa Tjenesten i slige Etablissementer. De have heller ikke vakt megen Begejstring, og de Forsøg, som ere gjorte, ere hurtig blevne opgivne.

Den Tanke at skabe store Central-etablissementer, Kriminalasyler, tæller flere Tilhængere. Men paa intet Punkt er der med Hensyn til Anbringelsen af sindssyge Forbry-

dere og forbryderiske sindssyge saa store Meningsforskelligheder som ved Spørgsmaalet: Ere disse Central-etablisseringer ønskelige eller ikke? Uagtet i Almindelighed Modstanderne af dem danne Majoriteten, og uagtet de uheldige Erfaringer, man har gjort, fornyes Forslaget uophørlig. Saadanne Asylter ere grundlagte 1850 i Dundrun ved Dublin, i 1859 i Auburn ved New-York, og i 1863 byggedes i England Kriminalasylet ved Broadmoor, der er blevet saa sørgelig berømt.

De Erfaringer, man i Aarenes Løb har gjort, ere saare uheldige, og man maa ligefrem undre sig over, at Systemet endnu finder Forsvarere. Den ledende Tanke, der gør Systemet saa forførende, er at forene paa et eneste Sted alle farlige Elementer og saaledes skille de andre Sindssygeanstalter af med de mest generende Patienter. Men man glemmer, at det Onde, som derved undgaas de andre Steder, træder frem med saa meget større Intensitet i Centralasylet; Opsynet dér bliver umuligt og alle Anstrengelser frugtesløse. Naar sindssyge med forbryderiske Tilbøjeligheder kun findes i ringe Antal blandt andre Patienter, kan man passe paa dem, men det bliver ganske umuligt, naar de forenes. Sammenrottelser, talrige Angreb paa Vogterpersonalet, Undvigelsesforsøg og den fordævelige Indflydelse, som Patienterne indbyrdes øve paa hinanden, bevirker, at Asylet kun bliver et overordentlig strengt Fængsel. Det sørgelige Resultat i Broadmoor var ikke et Resultat af tilfældige Omstændigheder; andesteds er det ikke gaaet bedre. Resultaterne ere de samme i Montelupo i Italien og Manhattan i Amerika, hvor nogle undvegne Fanger forrige Aar terroriserede hele Omegnens Befolkning. Overlægen ved Kriminalasylet i Waldheim i Saksen har ogsaa udtalt sig til Ugunst for denne Ordning.

Og for at opnaa saa bedrøvelige Resultater maa man endda anvende meget betydelige Udgifter paa Behandlingen, der er meget kostbarere end i et almindeligt Asyl. Det er nødvendigt at give Funktionærerne fra den højeste

til den laveste et betydeligt højere Honorar end almindeligt, og de Forsigtighedsregler, som maa tages, udkræve ligeledes betydelige Summer. Vil man, for at undgaa den stærke Akkumulation af farlige Elementer, opgive de store Centralasylter som Broadmoors, ville Bygnings- og Driftomkostningerne blive saa meget desto større, da 4 smaa Asylter koste meget mere end et med 4 Gange saa mange Patienter.

Det er derfor karakteristisk for Spørgsmaalet om disse Kriminalasylter, at de Psykiatikere, der have styret saadanne Etablissementer, næsten enstemmig forkaste dem, medens de anbefales af Personer uden disses praktiske Erfaring.

Tanken om at bygge særlige Annekser til Fængslerne har derimod vundet mange Tilhængere blandt Psykiatikere og Fængselsmænd og det fra et rent praktisk Synspunkt. Med denne Ordning kan man i den kortest mulige Tid fjerne den sindssyge Fange fra Fængslets strenge Regimenter og anbringe ham i et Milieu, hvor han kan nyde særlig lægekyndig Behandling. Endvidere kan her anbringes Fanger, hvis psykiske Tilstand fordrer en mere lempeelig Behandling, og som bør indlægges til Observation. De ville alle blive behandlede med Humanitet, uden at den offentlige Sikkerhed trues.

Disse Annekser frembyde i Virkeligheden større Fordele end enhver anden Ordning. De skulle let og hurtigt Strafanstalterne af med de generende Elementer og begunstige derved i høj Grad Udsigterne til de sindssyges Helbredelse. Ved en virksom Behandling i Annekset blive de uhelbredelige heller ikke saa farlige som de, der, efter at have været miskendte i Aarevis og irriterede ved en alt for streng Disciplin, til Slut transporteres til et Asyl som virkelig »galne og rasende«. Naar man saaledes hindrer de sindssyge i at blive ganske uregerlige, kunne de efter Straffens Udtaaelse, eller naar de erklæres ganske uhelbredelige, overføres til en sædvanlig Sindssygeanstalt. Skulde

saadanne sindssyge med ondsindede Tilbøjeligheder blive for talrige i de almindelige Sindssygeanstalter, maa der bygges særlige Asylter til deres Internering, for at de andre Patienter ikke skulle generes af dem.

Den bedste Løsning af det vanskelige Spørgsmaal om sindssyge Forbryderes Behandling er altsaa en Kombination af de to Anbringelsesmaader: Annekser til Fængslerne til de sindssyge Forbryderes Observation, temporære Behandling og Internering, og Annekser til Sindssygeanstalterne til deres definitive Internering.

Den sjælelig syge Fange har Ret til lige saa megen Omsorg som enhver anden syg. Han bør behandles overensstemmende med sin Sindssyges Natur; i Henseende til Disciplinen maa man tage Hensyn til hans aandelige Debilitet, og han bør ikke forlade Fængslet, før man ikke længere kan naa Straffens Formaal. At en maaske helbredelig sindssyg forbliver i Fængslet ud over den foreskrevne Tid, omstyrter aldeles ikke det Princip, at en sindssyg ikke kan straffes. Under sin Sygdom er han ikke længere Strafobjekt, og han forbliver kun i Fængslet, fordi det haabes, at han blot lider af en forbigaaende Sygdom.

De sindssyge Forbrydere forblive i Fængselsannekset, indtil deres Straf er udstaaet, eller indtil deres Uhelbredelighed er anerkendt, hvorefter de løslades. De overføres derefter til de almindelige Sindssygeanstalter, hvis Forholdsregler ganske afhænge af Individets psykiske Tilstand. Ikke enhver sindssyg, som udgaar af et Fængsel, er nødvendigvis farlig, fordi han har været arresteret, tværtimod ere mange ganske inoffensive, og det følger af sig selv, at der i saa Fald ikke udkræves særlige Forholdsregler over for dem. De anbringes altsaa i Anstaltens sædvanlige Afdelinger. De farlige anbringes i særlige Afdelinger, hvor de forblive, saa længe deres farlige Tilstand varer, men heller ikke længere. Naar de efterhaanden blive rolige eller dog temporært falde til Ro, kunne de anbringes i en af Anstaltens sædvanlige Afdelinger. Vender Faren tilbage, er der

intet til Hinder for deres Genindsættelse i de særlige Afdelinger.

De ved denne Fremgangsmaade særlig i Preussen opnaaede Resultater ere saa gode, at ingen af de Læger, som have lært den at kende i Praksis, har fundet Ulemper ved denne Anbringelsesmetode. Ganske vist kan intet af Annekserne optage mere end højst 50—60 Patienter, og der er mange Forsigtighedsregler at tage, men i det hele adskille disse Afdelinger sig kun lidet fra lignende Afdelinger for maniakalsk syge i mangfoldige andre Sindssygeanstalter. Mine personlige Besøg i de nævnte Etablissementer have givet mig den Overbevisning, at dette System indeholder den endelige Løsning af det indviklede Spørgsmaal: Anbringelsen af Sindssygeanstaltens farligste Befolkningsbestanddele.

Man kan sammenfatte Fordelene ved et kombineret System af Fængsels- og Sindssygeanstaltsannekser paa følgende Maade:

Overførelsen af en sindssyg eller en, der befrygtes at være det, til Fængselsannekset foregaar uden Vanskelighed, fordi Patienten stadig kommer til at sortere under Fængselsadministrationen;

Fængselslægerne ville være mindre bange for at udtale deres Tvivl om en Fanges mentale Integritet, fordi de vide, at deres Opfattelse kan kontrolleres i Fængselsannekset og eventuelt korrigeres;

ved denne hurtige Overførelse ere Chancerne for Helbredelse betydelig forøgede;

Annekset kan yde store Tjenester som Observationsafdeling for tiltalte, som mistænkes for Sindsforvirring;

en Tilbagevenden til det sædvanlige Fængselsliv frembyder ingen Vanskelighed og skader ikke den helbredte Patient;

man behøver ikke at løslade Patienten fra Fængselsannekset og saaledes fritage ham for Resten af hans Straf,

før man er fuldstændig overbevist om hans Uhelbredelighed;

Fængselsannekserne forhindre kunstig Udvikling af disse skrækkelige og uomgængelige Karakterer, som ofte udvikles ved Haandhævelse af et for de syge uhensigtsmæssigt Disciplinærsystem;

det formindsker Antallet af Patienter i de sædvanlige Sindssygeanstalter og skiller dem af med de farlige Elementer;

Nødvendigheden af at indrette store Kriminalasyler forsvinder;

de sindssyge anbringes, efter deres Sygdoms Beskaffenhed, enten i den almindelige Afdeling eller i en særlig Afdeling, hvorfra en eventuel Omflytning uden nogen som helst Vanskelighed kan foregaa;

Omkostningerne ville blive betydelig mindre i Fængselsannekserne end i de store Kriminalasyler.
